

ЗНАМЕННІ І ПАМ'ЯТНІ ДАТИ ЖИТОМИРЩИНИ

2018 РІК

- 250 років тому на території України відбулося повстання під назвою Коліївщина, яке охопило і територію нашої області.

травень 1768 – червень 1769

- 170 років Андрушівському цукровому заводу (ТОВ «Андрушівкацукор»). Андрушівський цукровий завод, ВАТ. У 1848 році було збудовано перший на Житомирщині цукровий завод. Цукрозаводчики Терещенки звернули увагу на Андрушівку досить скоро, і в 1869 році і завод, і графський маєток дістався їм. Парк було розширено за Артемія Терещенка, цегляний палац складної форми в часи М. І. Терещенка перебудовано в стилі французького неоренесансу.

- 145 років з дня заснування вчительської семінарії в Коростишеві (нині педагогічний коледж ім. І. Франка).

1873

- 140 років Житомирському пивзаводу (тепер ОАО ЖИТОМИРПИВО).

1878

- 135 років тому метеорологом Михайлом Петровичем Кудрицьким засновано метеостанцію в Коростишеві.

1883

СІЧЕНЬ

1 - 185 років з часу заснування першої Житомирської чоловічої гімназії.

1.01.1833

2 - 80 років від дня народження Самійленка Анатолія Михайловича, вченого-математика, директора інституту математики НАН України. Уродженець с. Потіївка Радомишльського району.

2.01.1938

3 - 80 років від дня народження Новака Вілена Захаровича, українського кінорежисера, уродженця с. Глезне Любарського району.

3.01.1938

6 - 110 років від дня народження Кармалюка Павла Петровича, українського співака, народного артиста СРСР, уродженця с. Осівці Брусилівського району.

6.01.1908 – 8.05.1986

6 - 105 років від дня народження і 35 років від дня смерті Ткачук Ольги Семенівни, української письменниці, уродженки с. Жубровичі Олевського району.

6.01.1913 – 04.1983

8 - 180 років тому почалося видання газети „Волинские губернские ведомости”.

8.01. 1838

9 - 140 років від дня народження і 85 років від дня смерті Бржозовського Сергія Адамовича, видатного дослідника Волині, метеоролога, члена товариства дослідників Волині.

9.01.1878 – 10.04.1933

14 - 260 років від заснування друкарні в Бердичівському кармелітському кляшторі, яка випускала Бердичівські календарі (систематичні видання II пол. 18 – I пол. 19 століття).

14.01.1758 – 1844

20 - 110 років від дня смерті Дашкевича Миколи Павловича, літературознавця, історика, фольклориста, професора Київського університету, дійсного члена Академії наук, уродженця с. Бежів Черняхівського району.

16.08.1852 – 2.02.1908

ЛЮТИЙ

2 - 105 років від дня народження Шумовського Теодора (Тадеуша) Адамовича, вченого-лінгвіста, арабіста, східнознавця, доктора історичних наук. Був репресований (1938 – 1946), (1949 – 1956). Уродженець Житомира.

2.02.1913 – 28.02.2012

5 - 20 років від дня смерті Клименка Михайла Даниловича, українського поета.
Уродженець с. Левків Житомирського району.

6.11.1926 – 5.02.1998

8 - 205 років від дня смерті Тадеуша Чацького, вченого економіста, Історика, правознавця, польського просвітителя. Багато зробив для розвитку освіти на Волині.

28.08.1765 – 8.02.1813

11 - 80 років від дня народження Пашкевича Анатолія Максимовича, українського хорового диригента, композитора, народного артиста України.
Уродженець с. Довбиш Баранівського району.

11.02.1938 – 8.01.2005

12 - 100 років тому Мала Рада УНР у Коростені прийняла Володимирів тризуб як великий і малий Герб Української держави.

12.02.1918

13 - 100 років тому в Житомирі перебувала Центральна Рада Української Народної Республіки (вул. Велика Бердичівська, 32. Перша міська поліклініка).

13.02. – 9.03.1918

17 - 75 років від дня народження Недашківської Раїси Степанівни, української актриси театру і кіно, народної артистки України. Уродженка м. Малина.

17.02.1943

19 - 105 років від дня народження Юліана Мовчана, відомого письменника, журналіста, критика, лікаря, представника української діаспори в Америці.
Уродженець с. Зороків Черняхівського району.

19.02.1913 – 6.01.2002

28 - 155 років від дня народження і 95 років від дня смерті Орженцького Романа Михайловича, видатного економіста і статистика, академіка АН УРСР.
Уродженець м. Житомира.

28.02.1863 – 24.05.1923

БЕРЕЗЕНЬ

80 років Житомирській обласній філармонії ім. Святослава Ріхтера.

березень 1938

1 - 160 років від дня народження Тутковського Павла Аполлоновича, видатного географа, геолога-дослідника. Деякий час жив у Житомирі. Закінчив Житомирську гімназію.

1.03.1858 – 3.06.1930

9 - 110 років від дня народження Бульби - Боровця Тараса Дмитровича, українського політичного та військового діяча, першого головного командира УПА, засновника УПА «Поліська Січ», голови Олевської Народної республіки в роки Другої світової війни.

9.03.1908 – 15.05.1981

11 - 155 років від дня народження Липського Володимира Іполітовича, ботаніка, мандрівника, публіциста, одного з організаторів АН України, академіка. Жив і навчався в Житомирі.

11.03.1863 – 24.02.1937

11 - 80 років від дня народження Бойка Анатолія Леонідовича, вченого-вірусолога, еколога, доктора біологічних наук, професора, академіка НАН України. Уродженець с. Корнин Попільнянського району.

11.03.1938

13 - 130 років від дня народження Граната Касяна Харитоновича, українського письменника. Жив, працював і помер в Житомирі.

13.03.1888 – 10.09.1977

12 - 35 років з дня смерті Бориса Тена (Хомичевського Миколи Васильовича), українського поета-перекладача, мистецтвознавця. Жив, працював і помер в Житомирі.

9.12.1897 – 12.03.1983

16 - 135 років від дня народження Фраєрмана Теофіла Борисовича, українського живописця. Уродженець м. Бердичева.

16.03.1883 – 7.01.1957

22 - 80 років від дня народження Ліберди Ігоря Васильовича, українського поета, журналіста, уродженця с. Чорторійськ (нині Вишнівка) Баранівського району.

22.03.1938 – 20.08.2012

25 - 90 років від дня народження Лопухової Надії Йосипівни, українського графіка. Уродженка смт Брусилів.

25.03.1928 – 1.02.2014

29 - 65 років від дня народження Полюги Михайла Юрієвича, поета і прозаїка. Уродженець м. Бердичева.

29.03.1953

КВІТЕНЬ

1 - 70 років від дня смерті Садовського Івана Івановича, українського актора, уродженця м. Житомира.

10.08.1876 – 1.04.1948

4 - 65 років від дня народження Пасічника Михайла Павловича українського поета. Уродженець с. Половецьке Бердичівського району.

4.04.1953

9 - 55 років від дня народження Врублевського Василя Марцельовича, українського прозаїка, журналіста, громадського діяча. Уродженець с. Карвинівка Романівського району.

9.04.1963

11 - 15 років тому затверджено герб і прапор Житомирської області.

11.04.2003

14 - 130 років від дня смерті Миклухо-Маклая Миколи Миколайовича, російського природознавця і мандрівника. Перебував в Малині в родинному будинку в 1886 – 1887 роках. Вивчав побут, звичаї та традиції поліщуків. Цікавився походженням древлян, їх історією.

17.07.1846 – 14.04.1888

15 - 50 років від дня смерті Лятошинського Бориса Миколайовича, українського композитора, диригента, педагога. Уродженець м. Житомира.

3.01.1895 – 15.04.1968

19 - 30 років від дня смерті Добровольського Анатолія Володимировича, українського архітектора. Уродженець с. Буки Малинського району.

19.05.1910 – 19.05.1988

22 - 100 років від дня народження Олійника Івана Прокоповича, доктора економічних наук, професора. Уродженець с. Журбинці Бердичівського району.

22.04.1918 – 5.04.2002

23 - 95 років від дня народження Земляка (Вацлава Вацика) Василя Сидоровича, українського письменника і сценариста. У 1950 році закінчив Житомирський сільськогосподарський інститут.

23.04.1923 – 17.03.1977

ТРАВЕНЬ

1 - 70 років від дня смерті Штеренберга Давида Петровича, видатного живописця і графіка. Уродженець м. Житомира.

26.07.1881 – 1.05.1948

1 - 140 років від дня народження Фінна Володимира Васильовича (справжнє ім'я Володимир Вільгельмович), видатного ботаніка-науковця, педагога і громадського діяча. З 1944 по 1957 роки жив і працював в Житомирі.

1.05.1878 – 13.10.1957

2 - 220 років від дня народження Густава Олізара, громадського діяча, поета-декабриста, польськомовного поета. Уродженець м. Коростишева.

3.05.1798 – 2.01.1865

7 - 100 років від дня народження Арона Вергеліса, єврейського поета, прозаїка, публіциста. Уродженець м. Любара.

7.05.1918 – 7.04.1999

7 - 70 років від дня смерті Бельського Степана Володимировича, відомого геолога, топографа, краєзнавця. Досліджував корисні копалини на Житомирщині. Автор фундаментального дослідження «Геологія і корисні копалини Житомирщини» (1941).

8.01.1866 – 17.05.1943

8 - 140 років від дня народження Кибальчич Надії Костянтинівни, української письменниці. Уродженка с. Ясногород Дзержинського району (тепер Романівського).

8.05.1878 – 19.09.1914

12 - 120 років тому в Житомирі почав працювати водопровід.

12.05.1898

15 - 110 років від дня народження композитора Томіліна Віктора Костянтиновича. Уродженець м. Бердичева.

15.05.1908 – 1.12.1941

25 - 120 років від дня народження Соколовського Марка Даниловича, гітариста-віртуоза. Дитячі та юнацькі роки пройшли в Бердичеві. В 1841 р. в Житомирі відбувся його концерт.

25.04.1818 – 6.01.1884

26 - 120 років від дня народження Аронського Мойсея Ароновича (справжнє прізвище Зак), єврейського прозаїка. Уродженець м. Овруча.

26.05.1898 – 20.12.1944

ЧЕРВЕНЬ

5 - 95 років від дня народження Горностая Петра Сидоровича, кандидата психологічних наук, колишнього ректора ЖДУ ім. І. Франка (1973 – 1986). Уродженець с. Іванківці Бердичівського району.

5.07.1923 – 11.03.2005

20 - 125 років від дня народження Гнатюка Володимира Яковича, українського педагога, професора педагогічної школи в Житомирі. Народився в Житомирі.

20.06.1893 – після 1933 р.

22 - 110 років від дня народження Іщука Арсена Олексійовича, письменника, літературознавця. Уродженець с. Городок Ружинського району.

22.06.1908 – 21.12.1982

26 - 115 років від дня народження Райцина Єфраїма Хананіновича, прозаїка, драматурга. Уродженець с. Бровки Андрушівського району.

26.06.1903 – 7.05.1969

27 - 155 років від дня смерті Сигізмунда Сераковського, діяча польського, російського та литовського визвольного руху. Закінчив Житомирську гімназію.

30.05.1826 – 27.06.1863

ЛИПЕНЬ

13 - 75 років тому в роки Великої Вітчизняної війни (Другої світової війни) німецькими нацистами було спалене село Копище Олевського району.

13.07.1943

16 - 75 років від дня смерті Боцяновського Володимира Теофіловича, бібліографа, письменника, критика. Уродженець с. Скоморохи Житомирського району.

27.06.1869 – 16.07.1943

18 - 115 років від дня народження Гершензона Мойсея Яковича (спр. Мойше Янкелевич), драматурга, уродженця м. Черняхова.

18.07.1903 – 16.04.1943

19 - 85 років від дня смерті Білогруда Андрія Євгеновича, українського архітектора, реставратора, професора, ректора Академії Мистецтв. Уродженець м. Житомира.

22.07.1875 – 19.07.1933

20 - 165 років від дня народження Короленка Володимира Галактіоновича, російського і українського письменника. Уродженець м. Житомира.

27.07.1853 – 25.12.1921

СЕРПЕНЬ

1 - 105 років від дня смерті Лесі Українки, видатної української поетеси, громадської діячки. Уродженка м. Новограда-Волинського.

25.02.1871 – 1.08.1913

4 - 135 років від дня народження Лисіна Бориса Савелійовича, вченого-хіміка, академіка Академії Наук України. Уродженець м. Новограда-Волинського.

4.08.1883 – 22.11.1970

16 - 80 років Житомирській обласній бібліотеці для дітей.

16.08.1938

25 - 80 років від дня смерті Купріна Олександра Івановича, видатного російського письменника. В 1895 та 1909 роках проживав у Житомирі.

7.09.1870 – 25.08.1938

28 - 90 років від дня народження Вакулюка Павла Гавриловича, фахівця в галузі лісництва, професора, краєзнавця. Уродженець с. Верхівня Ружинського району.

28.08.1928

ВЕРЕСЕНЬ

1 – 85 років Житомирській музичній школі №1 імені Б. М. Лятошинського.

1.09.1933

24 - 60 років Житомирському училищу культури і мистецтв ім. І. Огієнка.

24.09.1958

26 - 125 років від дня народження Годованця Микити Павловича, українського поета-байкаря. У 1927-1929 рр. працював у житомирській газеті „Радянська Волинь”.

26.09.1893 – 27.07.1974

ЖОВТЕНЬ

3 - 80 років від дня смерті Косенка Віктора Степановича, видатного українського композитора, піаніста. Жив і працював в Житомирі (1918 – 1924).

23.11.1896 – 3.10.1938

4 - 80 років від дня народження Кукуюка Петра Степановича, українського актора і режисера, народного артиста України. Від 1963 по 1982 рр. працював в Житомирському українському музично-драматичному театрі.

4.10.1938 – 2.07.1982

7 - 80 років від дня народження Степовика Дмитра Власовича, українського мистецтвознавця, журналіста. Уродженець с. Слободище Бердичівського району.

7.10.1938

10 - 85 років Житомирському Ботанічному саду.

10.10.1933

ЛИСТОПАД

12 - 75 років від дня вигнання нацистських окупантів з райцентру Черняхів.

12.11.1943

13 - 75 років від дня вигнання нацистських окупантів з райцентру Малин.

13.11.1943

16 - 130 років від дня народження Рихліка Євгена Антоновича, талановитого етнографа і педагога. Уродженець с. Вільшанка Чуднівського району.

16.11.1888 – 1937

16 - 75 років від дня вигнання нацистських окупантів з райцентру Народичі.

16.11.1943

17 - 75 років від дня визволення райцентру Овруч від нацистських окупантів.

17.11.1943

23 - День пам'яті жертв голодомору та політичних репресій (85 років).

1932 – 1933

25 - 180 років від дня народження Нечуя-Левицького Івана Семеновича (спр. Левицький), видатного українського письменника. Вивчав мову, життя, побут і звичаї на Житомирщині (Радомишльський, Бердичівський, Овруцький повіти). Автор роману „Іван Виговський”.

25.11.1838 – 15.04.1918

ГРУДЕНЬ

5 - 140 років від народження Олеся Олександра Івановича (Кандиби), українського поета. Перебував у Житомирі.

5.12.1878 – 22.07.1944

5 - 100 років від дня народження і 25 років від дня смерті Гуменюка Михайла Прокоповича (псевд. Рейський), українського бібліографа і літературознавця. Уродженець с. Рея Бердичівського району.

5.12.1918 – 17.02.1988

15 - 75 років від дня загибелі Гарцмана Матвія Давидовича (справжнє ім'я Мотл), єврейського поета. Уродженець м. Бердичева.

29.10.1909 – 15.12.1943

19 - 80 років від дня народження Врублевської Валерії Василівни, прозаїка, драматурга. Уродженка м. Житомира.

19.12.1938

22 - 45 років від дня утворення Корольовського та Богунського районів в м. Житомирі.

22.12.1973

24 - 75 років від початку Житомирсько-Бердичівської наступальної операції військ Першого Українського фронту.

24.12.1943 – 14.01.1944

25 - 110 років від дня народження Бухбіндера Йосипа Шмульовича, поета. Уродженець смт Черняхів. Був репресований (1951-1954).

25.12.1908 – 21.08.1993

25 - 75 років від дня загибелі Левицького Леоніда Миколайовича, поета. Уродженець с. Миньківці Андрушівського району. Загинув в бою з нацистськими окупантами біля с. Забілоччя Радомишльського району.

8.11.1917 – 25.12.1943

27 - 110 років від дня народження Забари Натана Ілліча, єврейського письменника. Уродженець с. Рогачів Новоград-Волинського району.

27.12.1908 – 19.02.1975

28 - 110 років від дня народження Талалаєвського Матвія Ароновича, українського письменника. Уродженець с. Мохначка Попільнянського району. Був репресований (1951 – 1954).

28.12.1908 – 22.09.1978

29 - 75 років від дня народження Феценка Василя Івановича, відомого скульптора. Уродженець с. Чоповичі Малинського району.

29.12.1943

31 - 75 років з дня визволення м. Житомира від нацистських окупантів.

31.12.1943